

Doorontwikkeling sociaal wijkteam

Piet Haker
Versie 31 augustus 2016

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Samenvatting	3
3. Sociaal wijkteam.....	4
4. Perspectief vanuit de burger.....	6
5. Doorontwikkeling sociaal wijkteam.....	6
6. Verschuiving functies vanuit basisinfrastructuur: informatie en advies	8
7. Verschuiving functies vanuit basisinfrastructuur: herschikking ureninzet.....	8
8. Kanteling maatwerkvoorziening individuele begeleiding.....	10
9. Functies, ureninzet en verdeling per wijk	11
10. De rol van het sociaal wijkteam in het sociaal domein: toegang	12
11. Relatie met het Centrum Jeugd en Gezin.....	13
12. Overige ontwikkelingsvraagstukken	13
13. Gemeente houdt aansturing over het sociaal wijkteam	14
14. Financiële paragraaf	15
15. Planning.....	16

1. Inleiding

Vanaf 2015 zijn we als gemeente verantwoordelijk voor vrijwel de gehele maatschappelijke ondersteuning van inwoners in Haarlem. De gemeente heeft veel nieuwe taken en verantwoordelijkheden, waar we ons al een aantal jaren op voorbereid hebben. De transities en transformaties van het sociaal domein vormen de grootste verandering in de verzorgingsstaat van de laatste decennia. Daarbij was de decentralisatie van taken naar gemeenten niet meer dan een eerste stap. Want uiteindelijk gaat het om de transformatie van zorg, welzijn en maatschappelijke ondersteuning, de echte systeem- en cultuurveranderingen in het brede en samenhangende sociale domein. Het raakt alle leefgebieden van burgers. En strekt zich vanuit gemeentelijke perspectief uit over de reikwijdte van de Wet maatschappelijk ondersteuning, de Jeugdwet, de Participatiewet, Passend onderwijs, en zelfs de daarmee direct en indirect verbonden taakgebieden van de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet.

In het najaar van 2015 heeft het college een transformatieprogramma vastgesteld¹, waarin het college schetst hoe we verder gaan werken aan de transformatie. In de transformatie van het sociaal domein speelt ook het sociaal wijkteam een belangrijke rol. In mei heeft de commissie Samenleving de opinienota ‘doorontwikkeling sociaal wijkteam’ besproken². Tijdens deze bespreking heeft het college toegezegd de resultaten van deze discussie in de vorm van een raadsbesluit voor te leggen.

Voorliggende nota betreft de vertaling van de opinienota naar een raadsbesluit op basis van de input van alle bij het sociaal wijkteam betrokken organisaties, de participatieraad en de commissie Samenleving. Daarnaast geven we met dit raadsbesluit invulling aan twee moties die bij de behandeling van de Kadernota 2016 over het sociaal wijkteam zijn ingediend.³

2. Samenvatting

We willen een aantal wijzigingen aanbrengen in de verschillende functies binnen het sociaal wijkteam. Zo integreren we de informatie- & adviesfunctie van Loket Haarlem (paragraaf 6) in het sociaal wijkteam, waarmee we tevens de bereikbaarheid en herkenbaarheid van het sociaal wijkteam vergroten.

Daarnaast willen we de bestaande functies in het sociaal wijkteam verder versterken door de ureninzet per functie te vergroten. Dit met behoud van het twee-benen-principe, de verbinding met de moederorganisatie waardoor de vakinhoudelijke kennis geborgd blijft (paragraaf 7). Verder willen we lichte vormen van begeleiding aan mensen met psychische of verstandelijke beperking overhevelen van maatwerkvoorziening naar algemene functie binnen het sociaal wijkteam (paragraaf 8).

Het college geeft uitvoering aan de motie ‘power to the wijkteam’ waarbij het sociaal wijkteam bindend advies geeft in de toegang ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo. Maar we willen dit verder doortrekken: het sociaal wijkteam gaat ook een bindend advies geven ten aanzien van schulddienstverlening, minimaregelingen en bijzondere bijstand en de inzet van instrumenten in het kader van de participatiewet (paragraaf 9).

De samenwerking met het CJG wordt verder versterkt, ook al kan een volledige integratie nu niet plaatsvinden omdat het CJG een aparte rechtspersoon is en de commissie Samenleving het sociaal wijkteam voorlopig nog onder aansturing van de gemeente wil houden (paragraaf 10).

¹ Nota ‘transformatieprogramma sociaal domein’, 1 september 2015, 2015/168421

² Opinienota ‘doorontwikkeling sociaal wijkteam’, 22 maart 2016, 2016/186936

³ Het betreft de motie 40 ‘power to the wijkteam’ en motie 42bis ‘draai het eens om’

Ook wordt een aantal kwaliteitsvragen opgepakt, waarbij met name de uitvoering van het plan van aanpak ‘één huishouden één plan één regisseur’ de belangrijkste is en gezamenlijk met het CJG wordt geïmplementeerd (paragraaf 11).

Het college komt tegemoet aan de wens van de commissie om de aansturing van het sociaal wijkteam vooralsnog bij de gemeente te houden. Dat betekent ook dat er een nieuwe meerjarenbegroting aan de raad moet worden voorgelegd (paragraaf 11 en 12).

Maar eerst kijken we in paragraaf 3 nog eens terug op de ontstaansgeschiedenis van het sociaal wijkteam in Haarlem.

3. Sociaal wijkteam

In deze paragraaf presenteren we kort het huidige sociaal wijkteam. Hoe zijn we begonnen? Wat was het doel en de werkwijze?

Korte historie

In januari 2012 zijn we gestart met een pilot van twee teams – toen nog wijkcoaches geheten – in Schalkwijk en Slachthuisbuurt.⁴ Deze pilot werd in 2013 voortgezet en de naam veranderde in sociaal wijkteam.⁵ Na positieve evaluatie werd het aantal teams uitgebreid naar vier en sinds 2015 is er een stedelijk dekkend netwerk van acht sociaal wijkteams⁶.

Gedurende deze periode heeft steeds centraal gestaan: leren, ontwikkelen en werken vanuit de praktijk en van elkaar. Er waren nog nauwelijks voorbeelden in het land, en elke gemeente koos voor een eigen aanpak. De gedachte was wel overal hetzelfde: met het sociaal wijkteam brengen we zorg en welzijn weer dichtbij de burger, met als achterliggende doelen afschalen van zorg waar mogelijk, normaliseren, ontmedicaliseren vanuit een samenhangend klantperspectief. Er kan eerder worden gesignaleerd, eerder worden geïntervenieerd en daarmee kan escalatie van problemen worden voorkomen, vertraagd of verkort. Dat brengt ons bij het doel van het sociaal wijkteam, in 2015 voor het laatst aangescherpt.

Doel en doelstelling

Het sociaal wijkteam richt zich op bewoners met regieverlies en problemen/vragen op meerdere domeinen. Het doel is om zorg en ondersteuning dichtbij, in de buurt of wijk te bieden ter verbetering of vergroting van zelfregie van bewoners. De inzet is gericht op het (weer) mee (laten) doen van mensen vanuit een oplossingsgericht perspectief waarbij de focus ligt op wat er wel kan in plaats van wat er niet (meer) kan. Ook het netwerk van mensen wordt indien mogelijk en wenselijk hierbij actief betrokken. De ondersteuning is zo kort als kan en zo lang als nodig is, eventueel in samenwerking met andere organisaties.

De opdracht voor het wijkteam is enerzijds preventief:

- ✓ vroegtijdig signaleren en interveniëren,
- ✓ voorkomen dat problemen erger worden,
- ✓ en het (tijdelijk) stabiliseren van leefsituaties

en anderzijds om een beroep op specialistische ondersteuning te voorkomen, te vertragen of eerder af te bouwen. Soms kan het echter juist ook nodig zijn om snel de juiste specialistische ondersteuning in te zetten.

⁴ Nota ‘Samen voor elkaar, uitvoeringsprogramma 2012’, 22 mei 2012, 2012/172905

⁵ Nota ‘Samen voor elkaar, uitvoeringsprogramma 2013’, 26 februari 2013, 2013/55647

⁶ Nota ‘uitvoeringsbesluiten transitie sociaal domein augustus 2015’, 12 augustus 2014, 2014/153962

Daarnaast speelt het sociaal wijkteam met de andere manier van werken, met de andere burgerbenadering en met het anders organiseren van het aanbod van welzijn en zorg een belangrijke rol in het transformatieproces.

Functies

Door de jaren heen is de samenstelling van de wijkteams hetzelfde gebleven. Er is bewust voor gekozen om de volgende functies en professionele kennis in het sociaal wijkteam te organiseren. Van belang is dat de leden van het sociaal wijkteam specialisten zijn in hun vak, daar hebben we bewust voor gekozen. Wel kijken zij met een generalistische blik naar de klant.

We hebben voor deze samenstelling gekozen op basis van onze kennis op dat moment van de vraag van de burger in de wijk, en het betrof de volgende functies:

- Maatschappelijke dienstverlening (Kontext)
- Werk, inkomen en schulden (Gemeente)
- Wmo (Gemeente)
- Samenlevingsopbouw (Dock, Haarlem Effect)
- Wijkverpleging (Zorgbalans)
- CJG-coaches

Sinds 2015 is hieraan ook de functie cliëntondersteuning van MEE toegevoegd.

Er is aanleiding om de functies en/of de inzet per functie af te stemmen op de vraag van de wijk. Dat betekent dat het samenstel van functies per wijk gaat variëren.

Werkwijze

Door aanwezig, present en zichtbaar te zijn in de wijk en laagdrempelig contacten te onderhouden in de buurt zowel met bewoners als met sleutelfiguren, raken de teams bekend in de wijk en komen zij te weten wat er speelt. Teamleden opereren hierin proactief en preventief. Als zij zien of horen dat er iets aan de hand is, gaan zij er op af; niet alleen signaalgestuurd maar ook op eigen initiatief. En ook in het vinger aan de pols houden, heeft het wijkteam een belangrijke rol.

Het sociaal wijkteam werkt op basis van eigen professionaliteit en gezond verstand gebaseerd op vakkennis en een generalistische blik. De medewerkers werken naast elkaar en niet tegenover elkaar, zoekend naar collectieve oplossingen in de wijk op basis van individueel maatwerk en een erop-af-aanpak. De professionals uit het wijkteam zijn in staat om naast mensen te staan met als doel de zelfredzaamheid zo veel mogelijk te herstellen dan wel te versterken. Hierbij kijken ze naar de mogelijkheden van burgers in hun eigen netwerk of sociale omgeving, naar mogelijke oplossingen in de basisinfrastructuur en – als nodig - naar specialistische voorzieningen. Het wijkteam zoekt op creatieve wijze naar nieuwe hulpvormen, arrangementen en slimme combinaties. Ze zijn zodanig gefaciliteerd dat ze indien nodig specialistische ondersteuning ‘erbij kunnen halen’.

Teamleden functioneren als een coach naar bewoners toe. Zij sluiten hierbij aan bij de zelfregie van mensen. Bij datgene wat mensen wél kunnen en willen. Daarnaast kunnen zij een rol spelen in het activeren van bewoners. Dit is een proces waarbij mensen werkelijk moeten leren ontdekken waar hun kracht ligt. Dit leer je mensen niet alleen door dingen niet meer te doen en ‘actief op je handen te zitten’ maar vooral door dingen wel te doen, het daadwerkelijk activeren en mensen ‘in hun kracht zetten’.

Het gaat hier om het bewerkstelligen van een verandering in houding en gedrag bij burgers, bewoners, cliënten, bij en in hun sociale netwerken, maar ook in de buurt, bij vrijwilligers, bij organisaties en bij en in de gemeente. Het gaat hier om empowerment: toenemende kracht én toenemende macht en het krijgen van meer grip op persoonlijke kwetsbaarheden én meer invloed kunnen uitoefenen op je eigen levensomstandigheden.

In de doelstelling voor het sociaal wijkteam staat onder andere ‘daarnaast speelt het sociaal wijkteam met de andere manier van werken, met de andere burgerbenadering en met het anders organiseren van het aanbod van welzijn en zorg een belangrijke rol in het transformatieproces’.

Het sociaal wijkteam is er niet alleen voor individuele begeleiding. Het sociaal wijkteam is er ook voor het zoeken en organiseren van oplossingen van problemen én kansen in de wijk op een publiek en/of collectief niveau. Collectief verwijst naar gezamenlijke activiteiten van bewoners en burgers en vrijwilligers en professionals. Publiek verwijst naar het feit dat activiteiten, diensten, voorzieningen algemeen toegankelijk en beschikbaar zijn dus zonder indicatie. We noemen dit ook wel: collectiveren.

Het sociaal wijkteam heeft een belangrijke signalerende functie als het gaat om de werking van het sociaal domein, zowel in de basisinfrastructuur als in het specialistisch aanbod. Zo krijgt het sociaal wijkteam door haar ‘vinger-aan-de-pols-contacten’ zicht op de werking van eigen-kracht-oplossingen als ook oplossingen die door anderen organisaties zijn ingezet. Het multidisciplinaire karakter van het sociaal wijkteam geeft daarnaast een brede blik op lacunes in het brede sociaal domein.

Middelen

De kosten van het sociaal wijkteam zijn deels gedekt binnen de bestaande subsidies van de afzonderlijke deelnemende organisaties. De wijkverpleging wordt mogelijk gemaakt door de zorgverzekeraar. De inzet vanuit de gemeente is deels gerealiseerd binnen de bestaande formatie en deels vanuit het inrichtingsplan sociaal domein.⁷

4. Perspectief vanuit de burger

Inmiddels weten we op basis van de ervaringen van het sociaal wijkteam dat de vraag van onze inwoners vraagt om een doorontwikkeling van het sociaal wijkteam. Dit kwam ook naar voren in onder andere het rapport tevredenheid sociaal wijkteam Haarlem, dat als bijlage was gevoegd bij de opinienota. Belangrijke aandachtspunten zijn:

- Vrijwel alle klanten van het sociaal wijkteam hebben te maken met schuldenproblematiek. Deze functie moet dan ook worden versterkt. We komen hierop op terug in paragraaf 7.
- Vanuit de vraag van de klant is het wenselijk om te kijken naar het dichterbij organiseren van ondersteuningsfuncties die nu nog als maatwerkvoorziening worden aangeboden. We komen hierop terug in paragraaf 8.
- Vrijwel alle klanten van het sociaal wijkteam hebben praktische informatie- en adviesvragen. Hier speelt een overlap met Loket Haarlem. We komen hierop terug in paragraaf 6.
- De bereikbaarheid en vindbaarheid van het sociaal wijkteam moet worden versterkt. Ook hierop komen we terug in paragraaf 6.

5. Doorontwikkeling sociaal wijkteam

De transformatie van het sociaal domein raakt ook het sociaal wijkteam. En dan met name de vraagstukken:

- kanteling van maatwerkvoorzieningen
- verschuiving in de basisinfrastructuur en het heroverwegen van het twee-benen-principe
- positionering in het sociaal domein

Alvorens hier inhoudelijk op in te gaan is het van belang dezelfde betekenis te geven aan deze begrippen.

⁷ Nota ‘uitvoeringsbesluiten transitie sociaal domein, 9 september 2014’, 2014/318774

Kanteling: de beweging van toegang tot maatwerkvoorzieningen naar vrij toegankelijke ondersteuning in basisinfrastructuur en sociaal wijkteam

In de transformatie is de vraag hoe we de zorg en ondersteuning weer dichtbij de burger in zijn eigen omgeving kunnen organiseren. De term die wij hiervoor gebruiken is ‘kanteling’. Kanteling staat voor het omvormen van specialistische ondersteuning met een beschikking naar algemene ondersteuning zonder beschikking in de basisinfrastructuur. Ofwel het omvormen van specialistische ondersteuning naar vrij toegankelijke ondersteuning, en zo mogelijk in collectief aanbod, dichtbij de burger in zijn eigen leefomgeving en aansluitend bij eigen mogelijkheden. Het aanbod is dan niet gericht op het leveren van zorg, maar op begeleiding en ondersteuning naar herstel of participatie dichtbij.

Uit: Sprinkhuizen, Ard (2015). Haarlem: lectoraat maatschappelijk werk Hogeschool Inholland

Verschuiving in de basisinfrastructuur

Met de vorming van het sociaal wijkteam hebben we functies georganiseerd in zowel de basisinfrastructuur als in het sociaal wijkteam. Dit hebben we bewust gedaan. Met het ‘twee-benen-principe’ hebben we beoogd om de vernieuwende klantbenadering van het sociaal wijkteam te verbreden naar de moederorganisaties. En we hebben hiermee beoogd de vakkennis van de verschillende functies via de moederorganisaties te borgen.

Dit is een juiste keuze gebleken op het juiste moment. Maar we zien ook dat het ‘twee-benen-principe’ aan waarde inboet. Alle betrokken organisaties zien ook het verlies in efficiency van dit principe. Met name bij kleine arbeidscontracten blijft er voor de moederorganisatie te weinig uren over om dit efficiënt in te zetten in de eigen organisatie.

We zien kortom dat de balans verschuift, en willen de discussie over het al dan niet in stand houden van het twee-benen-principe opnieuw voorleggen. Van belang daarbij is wel dat bij elke keuze de borging van vakkennis randvoorwaardelijk is en blijft.

Positionering sociaal wijkteam

Het college heeft het sociaal wijkteam een centrale plaats gegeven in het sociaal domein. Dat komt ook tot uitdrukking in het geformuleerde doel voor het sociaal wijkteam. Het gaat dan bijvoorbeeld om de rol van het sociaal wijkteam in het toegangsproces voor maatwerkvoorzieningen, het uitvoeren van ‘één gezin één plan één regisseur’, en de rol van het sociaal wijkteam bij het anders organiseren van welzijn en zorg.

Betrokkenheid belanghebbenden

Omdat er sprake is van fundamentele besluiten met grote belangen voor alle betrokken partijen, heeft het college voor het opstellen van de opinienota op verschillende manieren de opvatting van alle betrokkenen gepeild:

- a) We hebben een aantal thematische sessies georganiseerd met de medewerkers van het sociaal wijkteam over de verschillende vraagstukken;
- b) We hebben een aantal thematische sessies georganiseerd met de managers van de betrokken organisaties bij sociaal wijkteam (de begeleidingsgroep) over de verschillende vraagstukken;
- c) We hebben de Participatieraad gevraagd om mee te denken over de verschillende vraagstukken en nu ook een formeel advies gevraagd;
- d) We hebben de bij de pilot toegang betrokken zorgaanbieders gevraagd mee te denken over de rol van het sociaal wijkteam in de toegang;
- e) We hebben de commissie Samenleving gelegenheid gegeven om zich over deze vraagstukken te buigen.

Uiteindelijk ligt nu het raadsbesluit voor.

6. Verschuiving functies vanuit basisinfrastructuur: informatie en advies

Informatie en advies hangt in de praktijk vaak nauw samen met ondersteuning. In 2015 is er dan ook een pilotproject gestart met Loket Haarlem omdat er is gesignaleerd dat er de nodige overlap zit in klanten bij het sociaal wijkteam en bij Loket Haarlem. Daarnaast is er het gedeelde beeld dat beide elkaar kunnen versterken: Loket Haarlem kan als inloofunctie voor het sociaal wijkteam dienen, waarmee de bereikbaarheid van het sociaal wijkteam verder toeneemt. Verder biedt het sociaal wijkteam de outreachende functie die het loket nu juist mist. Vanuit het perspectief van de klant ligt een samenvoeging van deze functies dus ook voor de hand.

We werken toe naar een situatie waarbij er per sociaal wijkteam één locatie komt waarin een fysieke informatie- en adviesfunctie wordt opgenomen en die tevens geldt als zichtbaar, bereikbaar en vindbaar entree voor het sociaal wijkteam, ingaande 1 januari 2017. Dat betekent een versterking van de informatie- en adviesfunctie, zoals al aangekondigd in de opinienota. Dit hangt enerzijds samen met het feit dat er meer sociaal wijkteams zijn dan loketfuncties (één centraal loket en vijf spreekuren verspreid in de stad) en anderzijds met de verruiming van beschikbaarheid van deze functie (van alleen ochtendspreekuren naar een ruimere openingstijd per locatie).

Een deel van de kosten van de Informatie- & Adviesfunctie kan worden gedekt uit de prestatieplannen van de deelnemende organisaties aan het huidige loket Haarlem.⁸ De versterking van deze functie over de sociaal wijkteams vergt echter ook een extra investering.

7. Verschuiving functies vanuit basisinfrastructuur: herschikking ureninzet

Er zijn in de basisinfrastructuur functies die we nu zowel binnen het sociaal wijkteam hebben georganiseerd als bij andere organisaties. In de huidige werkwijze zijn de verschillende functies binnen het sociaal wijkteam ook aanwezig bij de ‘moederorganisaties’. In het sociaal wijkteam zitten wijkverpleegkundigen, net als bij de afzonderlijke zorgaanbieders. In het sociaal wijkteam zit maatschappelijke dienstverlening, net als bij MEE en Kontext. In het sociaal wijkteam zit expertise Wmo- en Werk & Inkomen die ook binnen de gemeente is te vinden.

We willen het twee-benen-principe nog niet geheel opgegeven. Dat laatste kan ook niet omdat we tegemoet komen aan het verzoek van de commissie Samenleving om de aansturing van het sociaal

⁸ Het betreft de prestatieplannen van Kontext, Tandem, Dock, Haarlem Effect en MEE

wijkteam voornamelijk bij de gemeente te laten. Dat betekent dat er sprake zal blijven van functies en medewerkers die door moederorganisaties beschikbaar worden gesteld aan het sociaal wijkteam. Dit borgt de benodigde vakkennis binnen de verschillende functiegroepen, wel kijken we naar de totale formatieve inzet van de verschillende organisaties ten behoeve van het sociaal wijkteam. Voor sommige functies vragen we dan ook meer ureninzet in het sociaal wijkteam.

Wij vinden deze functies voor het sociaal wijkteam cruciaal, en hebben hier in het verleden bewust voor gekozen. De vraag doet zich voor of een deel van deze functies niet in zijn geheel georganiseerd moeten worden in het sociaal wijkteam, waarbij we zoeken naar een optimale mix. We lopende functies nog eens na:

Maatschappelijke dienstverlening, onderdeel maatschappelijk werk

Het betreft hier de inzet van Kontext in het sociaal wijkteam.

Er is weinig verschil meer tussen deze functie binnen het sociaal wijkteam en daarbuiten. Het ligt voor de hand om alle individuele begeleiding vanuit het maatschappelijk werk volledig te organiseren binnen het sociaalwijkteam.⁹

Gemeente: werk, inkomen & schulden en Wmo

Het betreft hier de inzet van de gemeente in het sociaal wijkteam.

In de huidige situatie vormen de betrokken medewerkers vanuit de gemeente de linking pin met de uitvoeringsorganisatie binnen de gemeente en kunnen zij snel schakelen. De expertise op het gebied van Wmo, werk, inkomen en met name ook schulden moet aanwezig blijven in het sociaal wijkteam. Met name de laatste functie vraagt – gelet op de vraag van de klanten van het sociaal wijkteam – versterking.

We organiseren in elk sociaal wijkteam drie gemeentelijke functies: werk & inkomen, schulddienstverlening en Wmo. Zij vormen tevens een essentiële schakel in de rol van het sociaal wijkteam in de toegangsprocessen voor voorzieningen voor werk & inkomen, Wmo en schulddienstverlening. De uitbreiding van de functie schulddienstverlening naar alle teams vergt een investering maar is nodig omdat vrijwel alle klanten van het sociaal wijkteam te maken hebben met schuldenproblematiek. Ook vanuit het perspectief van preventie is de inzet van schulddienstverlening van groot belang.

Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)

Het betreft hier de inzet van Dock en Haarlem Effect in het sociaal wijkteam.

Deze functie houdt nauw verband met de andere manier van werken van het sociaal wijkteam. Niet alleen kijken naar individuele knelpunten en oplossingen, ook kijken naar wat iemand kan betekenen voor een ander in zijn eigen buurt of wijk. En op basis van individuele casuïstiek ontdekken en organiseren waar nieuwe collectieve oplossingen kunnen bijdragen aan het individu, en het versterken van zijn leefomgeving: het collectivieren.

Knelpunt is dat de functie samenlevingsopbouw te beperkt aanwezig is in Haarlem. In de prestatieplannen van Dock en Haarlem Effect is onvoldoende ruimte beschikbaar om het gewenste aantal uren opbouwwerk in alle sociaal wijkteams te realiseren. Mede hierdoor komt de uitvoering van deze functie binnen het sociaal wijkteam nog niet voldoende tot zijn recht.

Collectiveren is wel één van de sleutels voor succes voor een sociaal wijkteam. In de afgelopen jaren hebben we incidenteel extra subsidie verleend aan beide organisaties om de gewenste inzet per sociaal wijkteam te kunnen realiseren. In onze meerjarenbegroting willen we dit nu structureel opnemen. Echter, collectivieren is niet alleen een verantwoordelijkheid van samenlevingsopbouw,

⁹ Een aantal activiteiten dat we hebben vastgelegd in het prestatieplan van Kontext blijft hier buiten, zoals de deelname aan de Brede Centrale Toegang, ondersteuning vrijwilligersprojecten en groepsaanbod.

maar van alle leden van het sociaal wijkteam. Om die reden zullen we ook een apart programma collectiveren mogelijk maken om de competenties van alle leden van het sociaal wijkteam hierin te versterken (zie ook paragraaf 11).

Wijkverpleegkundige zorg

Het betreft hier op dit moment de inzet van Zorgbalans in het sociaal wijkteam.

De rol van de wijkverpleging binnen het sociaal wijkteam is anders dan dezelfde functie bij de verschillende zorgaanbieders. De zorgverzekeraar, die deze functie betaalt, stelt landelijk andere eisen aan de wijkverpleegkundige zorg die vanuit een sociaal wijkteam wordt geleverd, dan de wijkverpleegkundige zorg die vanuit een zorgorganisatie wordt geleverd.

De gemeente heeft geen zeggenschap over deze functie, maar gemeente en zorgverzekeraar erkennen het belang van deelname van wijkverplegende zorg in het wijkteam. De wijkverpleegkundige is voor het sociaal wijkteam een belangrijke schakel met de eerstelijns gezondheidszorg. In de complexe financieringsconstructie die het Rijk met de zorgverzekeraar heeft afgesproken, en de daarbij behorende kwaliteits- en opleidingsvereisten is een verankering met de moederorganisatie naast het sociaal wijkteam nog steeds het uitgangspunt.

Cliëntondersteuning

Het betreft hier de inzet van MEE & de Wering in het sociaal wijkteam.

Sinds de Wmo 2015 zijn gemeenten wettelijk verantwoordelijk voor het organiseren van gratis cliëntondersteuning. Onder cliëntondersteuning wordt verstaan: het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen. Concreet kan het gaan om informatie, advies en vraagverheldering, kortdurende ondersteuning, activering van de cliënt en zijn netwerk, bemiddeling en verwijzing, hulp bij evaluatie van dienstverlening en zorg, hulp bij klachten en (voorkomen van) bezwaar en beroep. De onafhankelijke cliëntondersteuning past dan ook goed binnen het toegangsproces waar het gaat om het voeren van het onderzoeksgesprek.

Clientondersteuning was al een lokale verantwoordelijkheid en wordt door verschillende organisaties uitgevoerd. Onder andere door MEE die sinds 2015 onderdeel uitmaakt van het sociaal wijkteam en daar expertise over cliëntondersteuning en kennis over onder meer autisme en over licht verstandelijke beperkingen inbrengt. Het ligt voor de hand om de inzet van MEE volledig te organiseren binnen het sociaalwijkteam. We kunnen dit organiseren zonder dat dit afbreuk doet aan de afgesproken prestaties van MEE & de Wering in het prestatieplan.

Over de organisatie van cliëntondersteuning in het sociaal domein hebben we nog nadere gesprekken met de Participatieraad. Dat gaat onder andere over de onafhankelijkheid van de functie cliëntondersteuning en het borgen van de beschikbare mogelijkheden van cliëntondersteuning ook naast het sociaal wijkteam.

8. Kanteling maatwerkvoorziening individuele begeleiding

Zoals beschreven in het transformatieprogramma maken we een analyse van de voorzieningen Wmo en Jeugd. Deze analyse en de criteria op basis waarvan je tot kanteling kan komen worden binnenkort door het college vastgesteld en aan de commissie ter bespreking aangeboden.

Als het gaat om individuele begeleiding is de kernvraag of en zo ja welke maatwerkvoorzieningen voor individuele begeleiding kunnen worden gekanteld naar het sociaal wijkteam. In dat geval worden deze voorzieningen dus niet langer als maatwerkvoorziening aangeboden maar uitgevoerd door het vrij toegankelijk sociaal wijkteam.

Uit de eerste resultaten van de analyse naar de maatwerkvoorzieningen individuele begeleiding, blijkt dat er nogal wat vormen van begeleiding zijn die een grote overeenkomst vertonen met functies die nu al in het sociaalwijkteam vertegenwoordigd zijn: maatschappelijke dienstverlening. Voorbeelden zijn: alle ‘vinger-aan-de-pols-contacten’, woonbegeleiding, begeleiding bij het leggen van contacten, begeleiding bij het maken van en meegaan naar afspraken, ondersteuning bij financiën of administratie et cetera.

Het ligt voor de hand deze lichte vormen van begeleiding, conform het principe zorg en welzijn weer dicht in de wijk, (onder andere) onder te brengen bij het sociaal wijkteam en niet langer als maatwerkvoorziening aan te bieden.

Wij hebben aan de aanbieders van ambulante begeleiding GGZ gevraagd met een voorstel te komen op welke wijze en onder welke randvoorwaarden deze maatwerkvoorziening kan worden uitgevoerd als algemeen toegankelijke voorziening in de sociaal wijkteams.

Dezelfde vraag hebben wij voorgelegd aan de aanbieders van ambulante begeleiding VG (Verstandelijk beperkten). Op basis hiervan willen we deze vormen van individuele begeleiding per 1 januari 2017 gaan aanbieden vanuit het sociaal wijkteam.

Daarbij geldt wel de voorwaarde dat deze kanteling met de grootst mogelijke zorgvuldigheid plaatsvindt in het belang van de klant. Tegelijkertijd betekent deze kanteling voor de klant een belangrijke financieel voordeel: de verplichte eigen bijdrage die geldt voor maatwerkvoorzieningen, is niet langer van toepassing bij een kanteling naar het sociaal wijkteam.

Een andere voorwaarde is dat de benodigde expertise in het sociaal wijkteam wordt georganiseerd, en dat we – op basis van de voorstellen van de betrokken zorgaanbieders – nieuwe functies toevoegen aan het sociaal wijkteam, zonder af te doen aan de specifieke werkwijze en methodiek van het sociaal wijkteam.

Omdat we de betrokken zorgaanbieders zelf de gelegenheid willen geven met een voorstel te komen, zullen we de commissie Samenleving apart informeren over de wijze waarop dit vorm gaat krijgen.

9. Functies, ureninzet en verdeling per wijk

We werken toe naar een gemiddelde basisbezetting in het sociaal wijkteam conform onderstaande tabel. Deze tabel hebben we als uitgangspunt genomen bij de berekeningen in de financiële paragraaf.

Functie / expertise	Moederorganisatie	Omvang was	Omvang wordt
Maatschappelijke dienstverlening	Kontext	1 fte per team	1,3 fte per team
Werk en inkomen	Gemeente	18 uur per team	24 uur per team
Schulddienstverlening	Gemeente	18 uur totaal	24 uur per team
Wet maatschappelijke ondersteuning	Gemeente	18 uur per team	24 uur per team
Samenlevingsopbouw	Dock, Haarlem Effect	18 uur per team	18 uur per team
Wijkverpleging	Zorgbalans	18 uur per team	18 uur per team
Cliëntondersteuning	MEE & de Wering	18 uur per team	24 uur per team
CJG-coach	CJG	O.b.v. casuïstiek	1 per team
Informatie & Advies (nieuw)	Nader te bepalen	0	24 uur per team
Expertise GGZ (nieuw)	Nader te bepalen	0	24 uur per team
Expertise Verstandelijk beperkten (nieuw)	Nader te bepalen	0	24 uur per team

Er zal sprake zijn van een gefaseerde opbouw van het aantal uren naar het gewenste eindniveau. Daarbij organiseren we een optimale mix van ureninzet per wijk op basis van de specifieke

kenmerken van de wijk. De gemeentelijke digitale vraagbaak 'Haarlem in cijfers' kan hiervoor als uitgangspunt dienen.¹⁰

10. De rol van het sociaal wijkteam in het sociaal domein: toegang

Het college heeft het sociaal wijkteam een centrale plaats gegeven in het sociaal domein. Dat komt tot uitdrukking in het geformuleerde doel voor het sociaal wijkteam. Het komt ook tot uitdrukking in de rol van het sociaal wijkteam in de toegangsprocessen.

Het college heeft ten aanzien van de toegang tot de nieuwe voorzieningen Jeugd, Beschermd Wonen en Wmo in augustus 2014 het volgende besloten:¹¹

- het CJG - naast de wettelijk aangewezen professionals - de mogelijkheid te geven om te beslissen over de inzet van zorg voor jeugd.
- het sociaal wijkteam en de gecontracteerde zorgprofessionals een centrale rol te geven in het toegangsproces door hen de mogelijkheid te geven het onderzoeksgesprek met de klant te voeren alvorens een aanvraag voor maatwerkvoorzieningen Wmo of Beschermd Wonen bij de gemeente wordt ingediend.

Bij de inrichting van de toegangsprocessen en bijbehorende besluiten heeft het college zich destijds laten leiden door een drietal uitgangspunten:

- a) dicht bij de burger
- b) met zo min mogelijk schakels en
- c) met vertrouwen in de professionals

Bij de Kadernota 2016 heeft de gemeenteraad de motie 'power to the wijkteam' (motienr. 40) aangenomen waarin het college verzocht wordt "om de beslissingsruimte van het sociaal wijkteam formeel vast te leggen als een bindend advies voor een beschikking". Het college wil hieraan uitvoering geven. Het sociaal wijkteam kan een bindend advies geven, niet alleen ten aanzien van Wmo-maatwerkvoorzieningen maar ook ten aanzien van de toegang tot schulddienstverlening, bijzondere bijstand, minimaregelingen en participatievoorzieningen binnen de Participatiewet.¹² Het is om die reden dat we de expertise op het gebied van wet- en regelgeving Wmo en Participatiewet steviger organiseren binnen het sociaal wijkteam. Dit zodanig dat bindende adviezen ook passen binnen de wet- en regelgeving en passen binnen controle- en verantwoordingsvereisten waaraan de gemeente moet voldoen.

In de motie 'draai het eens om' stelt de raad voor om als proef een aantal aanvragen hulp bij het huishouden te laten behandelen door het sociaal wijkteam. Gelet op de vernieuwde rol van het wijkteam gaat dit in feite al automatisch gebeuren. Omdat de motie vraagt om een aparte rapportage op dit onderdeel, zal het sociaal wijkteam hieraan tegemoet komen.

Het college wil daarnaast de verbinding tussen sociaal wijkteam en de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie verder versterken, met name op het gebied van Werk en Inkomen. Zo zal als uitvloeisel van het koersdocument Werk en Inkomen¹³, de caseloads bijstandsgerechtigden binnen de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden verdeeld in gebiedsteams die aansluiten bij de werkgebieden van de sociaal wijkteams. Een andere voorbeeld om de samenwerking tussen gemeentelijke uitvoeringsorganisatie en sociaal wijkteam te versterken is dat het sociaal wijkteam een signaal ontvangt van wanneer een bijstandsuitkering worden verlaagd of beëindigd om andere redenen dan werkaanvaarding. Op deze wijze kan het sociaal wijkteam contact met de cliënt

¹⁰ Gemeente Haarlem, Haarlem in cijfers, <https://haarlem.buurtmponitor.nl>

¹¹ Nota 'uitvoeringsbesluiten transitie sociaal domein augustus 2015', 12 augustus 2014, 2014/153962

¹² Voor de implementatie van het onderdeel Participatiewet is wel wat meer tijd nodig gelet op de gelijktijdige implementatie van het koersdocument Werk en Inkomen.

¹³ Nota 'koersdocument werk en inkomen', 14 juni 2016, 2016/255654

proberen te zoeken om te kijken of er sprake is van achterliggende problematiek. Tot slot zullen burgers die zich bij de gemeente melden voor een voorziening Wmo of Participatiewet en waarbij sprake lijkt te zijn van multi-problematiek, worden overgedragen aan het sociaal wijkteam.

11. Relatie met het Centrum Jeugd en Gezin

In 2012 zijn we gelijktijdig gestart met een andere invulling van jeugdzorg en volwassenenzorg ter voorbereiding op de decentralisaties zoals die destijds waren aangekondigd. We kozen voor een integratie van jeugd en volwassenen in de eerste pilots van de wijkteams. De verbinding in beide domeinen was en is van groot belang: in een huishouden met kinderen waarbij een ondersteuningsvraag is, zijn kinderen en ouders één systeem.

De verbinding tussen de CJG-teams en sociale wijkteams is essentieel, de samenwerking tussen beide teams is goed, maar vraagt verdere versterking. Daar heeft de commissie Samenleving ook op aangedrongen en het college heeft opnieuw gekeken naar mogelijkheden om deze samenwerking verder te versterken.

Het CJG is een verzelfstandigd eigen rechtspersoon. De commissie Samenleving heeft aangegeven de aansturing van het sociaal wijkteam voorsnog bij de gemeente te willen houden. Daarom is op dit moment een organisatorische integratie nog niet mogelijk. De samenwerking kan inhoudelijk wel verder versterkt worden, zowel in de uitvoering ten behoeve van de klant als in de beleidsvorming of in het delen van faciliteiten.

CJG-coaches en wijkteamleden trekken steeds meer samen op in gezinscasuïstiek. Door gezamenlijk casuïstiek te bespreken, waar nodig gezamenlijk op huisbezoek te gaan en afspraken te maken wie welke ondersteuning biedt in één gezin.

Het sociaal wijkteam en CJG trekken samen op in de implementatie van het plan van aanpak 'één huishouden één plan één regisseur'.

CJG en sociaal wijkteam werken samen in de toegang tot gespecialiseerde ondersteuning en voorzieningen. Ze werken daarbij steeds meer vanuit dezelfde visie en uitgangspunten en maken afspraken over privacy, kwaliteit en opleiding. Daardoor is de uitvoering in de praktijk ook beter in staat om samen te werken, en worden ze niet belemmerd door verschillende methoden of werkwijzen.

Gemeenschappelijke huisvesting behoort tot de mogelijkheden en bevordert het directe contact tussen medewerkers van CJG en sociaal wijkteam. Het college streeft naar gezamenlijke huisvesting waar dat kan en wanneer dat kan, ook als dat betekent dat beide partijen een verhuisbeweging moeten maken.

12. Overige ontwikkelingsvraagstukken

Naast de eerder beschreven keuzes rondom kanteling en toevoeging van functies en de versterking van de rol van het wijkteam in de toegang, zijn er kwaliteitsvraagstukken die aandacht vragen.

Toevoegen en borgen expertise

De verbreding van functies en taken hebben in ieder geval één belangrijke randvoorwaarde: binnen het sociaal wijkteam moet er voldoende kwaliteit en kennis aanwezig zijn om deze functies ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Dat doen we door expertise aan het sociaal wijkteam toe te voegen en de ureninzet te vergroten.

Belangrijk is om daarbij ook vast te stellen dat niet alle wijkteamleden hetzelfde hoeven te kunnen. Ze zijn immers in eerste instantie geselecteerd op basis van hun vakgebied/vakspecialisme en vakspecifieke interventies moeten ook binnen het sociaal wijkteam ruimte krijgen. Vakkennis moet dus blijvend zijn geborgd, daarin vervullen de moederorganisaties een cruciale rol. Alle gebundelde vakkennis tezamen vormt juist het brede, generalistische team dat cliënten die zich melden het best passende advies, ondersteuning of voorziening kan bieden.

Belangrijk is ook om vast te stellen dat het sociaal wijkteam moet weten waar haar beperkingen liggen. Tijdig opschalen bij zware problematiek of het tijdig inschakelen van expertise van buiten het sociaal wijkteam is van belang. Kennis van het netwerk en de andere partners in het sociaal domein is daarbij van belang.

Regisseur op klantniveau

Het realiseren van ‘één huishouden, één plan, één regisseur’ is een belangrijk uitgangspunt van de decentralisaties binnen het sociaal domein. Het mag niet meer zo zijn dat meerdere hulpverleners in een gezin langs elkaar heen werken of elkaar zelfs tegenwerken. Dit geldt niet alleen voor het jeugddomein, maar voor alle hulp en ondersteuning die in een huishouden aanwezig is. We hebben deze rol belegd bij het sociaal wijkteam of bij het CJG.

Bij het vervullen van een regisserende rol, hoort ook het hebben van doorzettingsmacht. Zodanig dat sociaal wijkteam en CJG prioriteiten in het begeleidingsplan kunnen vaststellen en daarmee de (volgorde van de) inzet van zorgverleners en gemeente bepalen. Wij denken daarbij in eerste instantie aan doorzettingsmacht op basis van autoriteit en professionaliteit en niet op basis van geformaliseerde mandaten. Om die reden leggen we nu wel vast dat het sociaal wijkteam bindende adviezen geeft. Gemeente, sociaal wijkteam en CJG voeren inmiddels gezamenlijk een plan van aanpak uit om deze regiefunctie verder te versterken.

Collectiveren

De functie collectiveren is een vanzelfsprekende taak en competentie voor de functie Samenlevingsopbouw maar is dat geen vanzelfsprekende competentie van maatschappelijk werkers, individuele begeleiders of de andere functies in het sociaal wijkteam. Het is tegelijkertijd een essentiële opdracht voor het sociaal wijkteam. Voor het versterken van deze opdracht is een apart ontwikkelprogramma nodig voor alle leden van het sociaal wijkteam.

Opleidingsprogramma

Geconcludeerd kan worden dat de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam ook een kwaliteitsimpuls betreft. Het competentieprofiel voor deelname aan het sociaal wijkteam zal aangescherpt worden, inclusief een vertaling naar het opleidingsprogramma. Het opleidingsprogramma heeft onder meer betrekking op de specifieke methodiek van het sociaal wijkteam, de ‘dichterbij-methodiek’ die door Hogescholen en wijkteams landelijk is ontwikkeld. Een ander belangrijk aspect is de rol van het sociaal wijkteam in het bevorderen van activeren en participeren van burgers, ook dit krijgt expliciet meer aandacht in het opleidingsprogramma.

Daarnaast blijft het organiseren van de juiste expertise náást het sociaal wijkteam van belang. Zowel aan ‘de voorkant’ bij de vraagverheldering en diagnose in het sociaal wijkteam zelf, als aan ‘de achterkant’ bij het tijdig op- en afschalen van ondersteuning.

13. Gemeente houdt aansturing over het sociaal wijkteam

Het college neemt de wens van de commissie over om de aansturing van het sociaal wijkteam niet over te dragen aan een externe opdrachtnemer. Het college kiest ervoor om aan te sluiten bij de looptijd van de subsidierelaties in de basisinfrastructuur en zal in ieder geval tot 1 januari 2020 de aansturing van het sociaal wijkteam blijven doen.

Voor het overige blijft het sociaal wijkteam wel een netwerksamenwerking tussen alle organisaties die inzet leveren aan het sociaal wijkteam.

Dat brengt wel extra, onvoorziene financiële gevolgen met zich mee. Het betekent ook dat de gemeente een aantal verantwoordelijkheden krijgt waarvan we in eerste instantie dachten deze te

kunnen beleggen bij een externe opdrachtnemer, zoals de inrichting van een ICT-infrastructuur voor het sociaal wijkteam.

14. Financiële paragraaf

De doorontwikkeling van het sociaal wijkteam vergt structurele investeringen.

- In de opinienota doorontwikkeling sociaal wijkteam hebben we al aangekondigd dat de Informatie & Adviesfunctie verder moet worden versterkt. Daar waar Loket Haarlem beperkte openingstijden kende, en dus een beperkte bezetting, zijn de acht sociaal wijkteams de gehele dag bereikbaar. Dit vergt een extra investering van € 200.000.
- Voor het realiseren van een minimale capaciteit samenlevingsopbouw is de afgelopen jaren incidenteel dekking gevonden. Ook voor de komende periode betreft dit een kostenpost van € 130.000 bovenop de afspraken in de prestatieplannen.
- Voor het realiseren van inzet vanuit schulddienstverlening is beperkt ruimte binnen de personeelsbegroting. Net als bij het opbouwwerk is er eenvoudigweg te weinig formatie beschikbaar om deze functie in elk wijkteam te realiseren. Er is een extra inzet nodig van € 370.000.
- De coördinatie en ondersteuning van de acht wijkteams (55 fte) is nog niet structureel geregeld. We nemen nu structureel een bedrag op ad € 160.000. Dit is exclusief overheadkosten. Omdat de gemeente de aansturing van het sociaal wijkteam tot 1 januari 2020 zelf houdt, zullen we deze functionarissen een tijdelijk contract aanbieden bij de gemeente.
- De toename van het aantal functies en medewerkers in het sociaal wijkteam betekent ook een toename van materiële kosten.
- De toename van het aantal medewerkers heeft gevolgen voor de huidige huisvesting van de sociaal wijkteams. Daarnaast wordt er gekeken naar de realisatie van gezamenlijke huisvesting met het CJG. Op dit moment besteedt het sociaal wijkteam circa € 100.000 aan huisvestingskosten in de verschillende wijkcentra in de stad. Dit zal naar verwachting niet toereikend zijn zodat wij dit bedrag met € 100.000 verhogen.

In de motie ‘power to the wijkteam’ wordt voorgesteld om het sociaal wijkteam een ‘substantieel eigen maatwerkbudget te realiseren waardoor zij onorthodoxe en creatieve oplossingen kan financieren’. We hebben inmiddels aangegeven dat het sociaal wijkteam een bindend advies gaat geven zowel ten aanzien van Wmo als Werk en Inkomen. Hierdoor heeft het sociaal wijkteam rechtstreeks de mogelijkheid om die inzet die nodig is ook daadwerkelijk te realiseren. Daarnaast werkt het sociaal wijkteam samen met het Fonds Urgente Noden en in deze samenwerking kan snel en ter plekke worden gehandeld in het belang van de klant. Het sociaal wijkteam geeft dan ook zelf aan dat een eigen budget van € 100.000 voldoende is (€ 12.000 per team) om tegemoet te komen aan de oproep van de commissie Samenleving.

De totale kosten van acht sociaal wijkteams bedragen hiermee circa € 5.650.000.

Een groot deel van deze kosten staan al opgenomen in de begroting: als onderdeel van subsidies/prestatie- plannen van de betrokken moederorganisaties, als onderdeel van een contract maatwerkvoorziening Wmo en als structureel gereserveerd budget voor het sociaal wijkteam. Daarnaast vergoedt de zorgverzekeraar de inzet van de wijkverpleegkundige zorg rechtstreeks aan de uitvoerende zorgaanbieder. Verder vindt er een verschuiving plaats van subsidie exploitatiekosten Loket Haarlem naar het sociaal wijkteam ad € 120.000.

Het restant ad € 720.000 verwerken we structureel in de programmabegroting 2017.

Al in de programmabegroting 2015 hebben we opgenomen dat de uitdaging van de drie decentralisaties zit in de inhoudelijke transformatie.¹⁴ Dat vergt in eerste instantie een aantal investeringen die mogelijkwijze kunnen leiden tot een tekort. De transformatie moet echter

¹⁴ Programmabegroting 2015-2019, ‘ontwikkelingen sociaal domein, pagina 13 en 14

uiteindelijk wel leiden tot een solide financieel meerjarenbeeld in een periode van enkele jaren. Dit is onder meer aanleiding geweest voor het instellen van de reserve sociaal domein. De structurele kosten voor de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam leiden in 2017 tot een verslechtering van het meerjarenbeeld, maar zal uiteindelijk moeten bijdragen aan de noodzakelijke kostenreductie en –beheersing vanaf 2018 zoals gevisualiseerd in de programmabegroting 2015.

De meerjarenbegroting sociaal wijkteam is als bijlage 1 toegevoegd.

15. Planning

Het college wil de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam voortvarend ter hand nemen en voelt zich hierin gesteund door de commissie Samenleving tijdens de bespreking van de opinienota in mei van dit jaar. Het implementatieplan behorende bij de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam kent dan ook een aantal mijlpalen:

Deelproject	Gerealiseerd
Kanteling maatwerkvoorzieningen individuele begeleiding GGZ en VG	1 januari 2017
Integratie Informatie& Adviesfunctie	1 januari 2017
Toegang Wmo en Schulddienstverlening	1 januari 2017
Toegang Participatie	1 juli 2017
Gezamenlijke huisvesting CJG	1 januari 2018

Bijlage 1
Meerjarenbegroting sociaal wijkteam

Hoofdgroep	Specifiek	2017	2018	2019
Personeel	Clientondersteuning	448.000	448.000	448.000
	Maatschappelijke dienstverlening	1.280.000	1.280.000	1.280.000
	Wmo	448.000	448.000	448.000
	Werk & Inkomen	448.000	448.000	448.000
	Schulddienstverlening (excl. overhead)	448.000	448.000	448.000
	Opbouwwerk	320.000	320.000	320.000
	Wijkverpleegkunde	320.000	320.000	320.000
	GGZ	448.000	448.000	448.000
	Verstandelijk beperkten	448.000	448.000	448.000
	Informatie & Advies	448.000	448.000	448.000
Materieel	Coördinatie (excl. overhead)	106.000	106.000	106.000
	Ondersteuning (excl. overhead)	53.000	53.000	53.000
Huisvesting	Tussen 4 a 8 locaties	200.000	200.000	200.000
ICT / Telefonie	Mobiele telefonie			
	PC's / laptops / Ipads	27.200	27.200	27.200
	Licenties			
Overig	Training en opleiding	40.800	40.800	40.800
	Communicatie	30.000	30.000	30.000
	Overige kosten	24.000	24.000	24.000
	Onderzoek en monitoring	20.000	20.000	20.000
	Verstrekingen aan klanten (motie 40)	100.000	100.000	100.000
Incidenteel	Inrichtingskosten I&A	70.000		
	Transitiekosten Loket Haarlem	30.000		
Totale lasten		5.757.000	5.657.000	5.657.000
Totale lasten		5.757.000	5.657.000	5.657.000
Dekking	Inrichtingsplan	848.000	848.000	848.000
	Prestatieplannen	2.163.000	2.163.000	2.163.000
	Aanbieders	1.216.000	1.216.000	1.216.000
	Begroting sociaal wijkteam	590.498	590.498	590.498
	Toevoeging subsidie Kontext	120.000	120.000	120.000
Totaal beschikbaar		4.937.498	4.937.498	4.937.498
Te dekken		819.502	719.502	719.502

Bijlage 2

Advisering door betrokkenen

Begeleidingsgroep sociaal wijkteam

Het sociaal wijkteam kent een begeleidingsgroep waarin alle organisaties deelnemen die medewerkers voor het wijkteam leveren inclusief InHolland vanuit het lectoraat maatschappelijk werk en de werkplaats sociaal domein Noord Holland. Aan de hand van bovenstaande vraagstukken – kanteling, toegang, organisatiemodel, hebben we in de begeleidingsgroep discussiesessies georganiseerd. In algemene zin geldt dat de begeleidingsgroep niet één gedeelde mening heeft over de verschillende vraagstukken, er zijn ook in de begeleidingsgroep verschillende invalshoeken. Dat hangt samen met de brede samenstelling van de begeleidingsgroep: welzijnsorganisaties, zorgaanbieders, gemeente en InHolland.

Een discussie over het (verder) organiseren van functies in het sociaal wijkteam en het bijbehorende organisatiemodel, raakt onvermijdelijk de belangen van alle betrokken organisaties en hun medewerkers, ook de gemeente. De begeleidingsgroep is het eens dat er aanleiding is enkele maatwerkvoorzieningen begeleiding te kantelen naar het sociaal wijkteam. Met name de GGZ-deskundigheid wordt genoemd.

Een verdere kanteling van functies uit hun eigen organisaties (basisinfrastructuur) naar het sociaal wijkteam ligt logischerwijze complexer, evenals het loslaten van het zogenoemde ‘twee-benen-principe’. Het advies van de begeleidingsgroep was om dit per functie af te wegen, wat in deze discussienotitie is gevolgd.

Leden sociaal wijkteam

Ook de deelnemers aan de sociaal wijkteams – inmiddels bijna 60 professionals – hebben we in enkele sessies uitgenodigd mee te denken over de doorontwikkeling van de sociaal wijkteams.

De medewerkers zijn voorstander van kanteling van vormen van lichte vormen van individuele begeleiding naar het sociaal wijkteam, met name als het gaat om lichte GGZ-ondersteuning. Over de andere beweging, het loslaten van het twee-benen-principe zijn de meningen verdeeld, en maken de medewerkers individuele afwegingen. Sommige medewerkers vinden het prettig afwisselend, anderen hebben juist moeite met het schakelen tussen moederorganisatie en wijkteam. Opvallend is dat het beoogde lerende effect van het twee-benen-principe voor de moederorganisaties door de medewerkers wisselend wordt ervaren.

De leden van het sociaal wijkteam kunnen bijna niet wachten op het oppakken van hun regierol, maar wachten wel af totdat andere organisaties, ketenpartners dat ook accepteren van het sociaal wijkteam.

Loketpartneroverleg

Loket Haarlem is een netwerksamenwerking waarin verschillende organisaties samenwerken. Een groot deel van deze organisaties nemen ook deel aan het sociaal wijkteam, en daarmee aan de begeleidingsgroep sociaal wijkteam.

Het loketpartneroverleg kiest de insteek: zo licht als kan, zo zwaar als moet of zo goed mogelijk kunnen op- en afschalen zonder dat dit naar een ander team/ organisatie gaat (eigenaarschap). Zij zien het Loket als front-office met daarachter instrumenten zoals het sociaal wijkteam. Daarnaast heeft Loket Haarlem ook andere doelgroepen dan het sociaal wijkteam en is Loket Haarlem een preventieve functie ten opzichte van het sociaal wijkteam. Informatie & advies is daarnaast een vak en Loket Haarlem is een relatief goedkope voorziening.

Wij delen de visie dat de Informatie- en Adviesfunctie een vak is en vinden deze functie ook van groot belang. We willen deze niet alleen behouden, maar ook versterken. Het loketpartneroverleg heeft altijd de meerwaarde gezien van een goede samenwerking met het sociaal wijkteam en heeft niet voor niets de eerste stap gezet in de pilots die tussen Loket Haarlem en sociaal wijkteam zijn uitgevoerd.

Stuurgroep pilot toegang

De deelnemers aan de pilot toegang begrijpen het voorstel van het college om de toegang te organiseren in het sociaal wijkteam. Enkele zijn teleurgesteld dat de pilot in zijn huidige vorm niet wordt doorgezet, terwijl de investering in de pilot voor alle partijen groot is geweest.

De specialistische zorgaanbieders die wel deel uitmaken van de pilot toegang, maar geen deel uitmaken van het sociaal wijkteam maken zich zorgen dat 'hun' doelgroepen uit beeld raken. Ook vragen zij aandacht voor het risico dat het sociaal wijkteam hiermee verwordt tot een indicatieorgaan, een organisatie op zich waarbij het systeem het overneemt van de innovatieve kracht van het wijkteam. De juiste expertise op de juiste plek is een belangrijke randvoorwaarde, de verbinding met specialistische expertise is van belang.

Een aantal ziet ook kansen in het werken in een vast multifunctioneel team dat verbonden is met de wijk.

We zien terechte aandachtspunten en deze hebben we dan ook benoemd in paragraaf 9. Er is ook begrip voor de keuze en men ziet ook kansen. Zo is het werken in een vast team, zoals dat in een wijkteam wel gebeurt, een voordeel. Het maken van verbindingen met de wijk ook. En de mogelijke kanteling van maatwerkvoorzieningen begeleiding brengt een bredere expertise in het sociaal wijkteam.